

Pokoj ľuďom dobrej vôle

Ako každoročne v druhú adventnú nedeľu sa 8. decembra uskutočnilo tradičné adventné podujatie Pokoj ľuďom dobrej vôle. Organizátorom podujatia bola obec Klenovec, ktorá v spolupráci s OZ Rodon Klenovec a účinkujúcimi v tento podvečer chceli darovať pokoj a lásku do srdiec prostredníctvom vianočných prianí, piesní, kolied a vinšov. Veď všetci túžobne očakávame najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Po príchode do kultúrneho domu sme si najprv mohli

prezrieť nádhernú vianočnú výzdobu ZŠ s MŠ V. Mináča a Špeciálnej základnej školy v Klenovci, ktorá vytvorila krásnu vianočnú atmosféru a viedla návštevníkov k výrobcom vianočných ozdôb, ikebán a iných tematických výrobkov. Potom už nasledoval program Pokoj ľuďom dobrej vôle, na ktorom na úvod zaznela krásna taliančina v piesni Con te partiro v podaní Dominiky Kasáčovej. Po nej moderátorka Mariana Resutíková privítala hostí a

odovzdala slovo starostke obce Klenovec Kataríne Pribilincovej, farárovi Cirkevného zboru ECAV v Klenovci Romanovi Roskošovi, kazateľovi BJB v Klenovci Michalovi Šinkovi a posledný príhovor mal rímskokatolícky farár Marian Tomašov.

Po príhovoroch zaspieval spevokol BJB pod vedením Pavla Ostricu a s blokom vianočných piesní a vinšov sa predstavila spevácka skupina Klenovčanka, ktorá pôsobí pri Jednote dôchodcov Slovenska v Klenovci pod vedením Marty Lackovej. Predvianočný program pokračoval vianočným blokom Gubajka z Vlachova, v ktorom sa predstavili členovia FS Háj z Rimavskej Soboty. Po nich zaspievali klenovskí folkloristi pod vedením manželov Zvarovcov: ŽSS FS Vepor, detský folklórny súbor Zornička a MSS FS Vepor, na heligónke ich sprevádzali Ján Koziak a Ľubomír Zvara. Po básni od Pavla Brndiara sa adventný večer zavŕšil piesňou Tichá noc.

Podakovanie patrí všetkým tým, ktorí vytvorili krásnu atmosféru, a to za krásnu vianočnú výzdobu ZŠ s MŠ V. Mináča a Špeciálnej základnej školy v Klenovci, občianskemu združeniu RODON Klenovec, výrobcom vianočných

ozdôb a ikebán. Podakovanie patrí aj všetkým, ktorí pomohli pri výzdobe a inštalovaní výstavy. Za ozvučenie ďakujeme BJB v Klenovci.

Jaroslav Zvara

Pokoj ľuďom dobrej vôle

Ježiš prichádza z nebies na zem dole

prináša pokoj ľuďom dobrej vôle.

Lebo nás nadovšetko miluje do srdca nám pokoj, vieru všetku.

Ježiši – Ty náš Kráľ dobrotivý – ochraňuj a veď nás pokiaľ sme živí, lebo sme tvoje milované deti ktoré sa mu páčia ako lúčne kvety.

Ježiši, chceme v Tvojom srdci prebývať, a s Tebou dni nášho života prežívať.

Lebo tvoje meno je jedinečné, v nebi i na zemi stále bude večné.

Pavel Brndiar

O čarovnú výzdobu vestibulu kultúrneho domu sa postarali učiteľky a vychovávateľky základnej školy s MŠ V. Mináča a špeciálnej ZŠ.

Príhovory na podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle

Mgr. Katarína Pribilincová, starostka obce

Milí Klenovčania, opäť je tu ten čarovný čas Vianoc. Čas, keď sa stretávame, keď si sadáme k spoločnému stolu, aby sme si popriali vzájomnú úctu a lásku. Atmosféra týchto dní je plná spomienok i očakávaní, nič nie je bežné ani všedné. Napriek tomu, že Vianoce sú každý rok, ich okúzľujúce čaro sa nedá ničím nahradiť ani napodobniť. Je to obdobie, ktoré má neopísateľnú silu pre každého, kto sa na Vianoce nepozera len očami, ale i srdcom. Vianoce sú odnepamäti časom, keď niečo nové prichádza a niečo nové sa rodí.

V jasličkách v Betleheme je božie dieťa a s ním príbeh, ktorý nám kresťanom dáva životný zmysel.

Keď sme boli malými deťmi, Vianoce mali pre nás zvláštne čaro. Predstavovali nádej na biele vianočné ráno, výzvu pristihnúť Ježiška ako kladie darčeky pod stromček, možnosť neobmedzeného sedenia pred televízorom pri rozprávkach, či radosť zo sladkých koláčov.

No jedného dňa sme dospeli. A zrazu sú pre nás Vianoce niečím úplne iným. Sú mamou, ktorá spievajúc koledy piekla vianočné pečivo, sú otcom, ktorý vždy z lesa priniesol ten najvoňavejší stromček, sú babkou, ktorá nám vždy naložila na tanier dvojnásobok toho, koľko sme boli schopní zjesť, sú dedkom, ktorý po nás dojedol, keď sa babka

otočila. Sú rodinou, sú spomienkou na tých, ktorých túžime znovu objať, na tých, vďaka ktorým bol tento deň taký voňavý, že tú vôňu chceme cítiť znovu a znovu.

V týchto dňoch si oveľa viac všímame ľudí okolo seba. Sme milší, pozornejší i k tým, ktorých vôbec nepoznáme. Je to skutočne čarovný čas, kedy sa narodila LÁSKA. Táto láska chce v našich srdciach prebývať, chce upevniť náš život a premeniť nás na ľudí, ktorí túto lásku rozdávať plným priehrštím. Svoje miesto majú v tento čas aj spomienky na našich blízkych, po ktorých zostala pri štedrovečernom stole prázdna stolička a neporušený príbor.

Dovoľte mi preto, aby som všetkým vám popriala príjemné sviatky, šťastie, pokoj v duši, lásku a pevné zdravie v rodinách, aby ste do nového roka vykročili šťastnou nohou a plní optimizmu. No nezabudnime však na ľudskosť, toleranciu, vzájomnú pomoc a porozumenie. A práve toto nech nechýba pod žiadnym vianočným stromčekom.

Prajem Vám Vianoce krásne, a keď sviečka na Nový rok zhasne, nech dobrý pocit v srdci Vám zostane, tiež šťastie a radosť, tá všetkým pristanie.

Želám Vám všetkým Šťastné a požehnané vianočné sviatky.

(Pokračovanie na 2. strane)

Príhovory na podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle

Mgr. Roman Roskoš, farár cirkevného zboru ECAV

Vážená pani starostka obce, vážený brat kazateľ, vážený brat farár, milí spoluobčania, Ako každý rok, tak aj tento sme opäť vstúpili do obdobia adventu. Počas neho sa stupňuje naše očakávanie prichádzajúcich Vianoc. Pre mnohých je to známe, ale pripomeniem, že slovo „advent“ znamená „príchod“. Sme teda v období čakania na príchod. Je to podobné, ako s návštevou. Návštevy sa delia na dve základné skupiny – ohlásené a tie neohlásené. Základným rozdielom medzi nimi je ten, že tá neohlásená

nás môže prekvapiť v teplákoch, s masťami vlasmi a chipsami pod bradou. Keď sa nám ale niekto, kto nás chce navštíviť vopred ohlási, pripravíme sa na to. Upravíme v obývačke, vhodne sa oblečíme, pripravíme chlebičky a možno aj zvyšok tých nedojedených chipsov. Keď vieme, že má niekto prísť, snažíme sa, aby sa u nás cítil príjemne. Ako je to ale v tom advente? V období, ktoré znamená príchod? Niekto sa nám ohlásil. Prichádza. Pripravujeme sa na jeho príchod? Niekto by mohol povedať: „Určite

áno, veď pozrite, ako pekne máme vyzdobený dom či dvor. Všade sa mihotajú svetielka a dokonca sme aj na stôl dali obrus s vianočnými vzormi.“ No ten, kto prichádza, nečaká od nás pekne vyzdobené príbytky, ani úhladne upravený zovňajšok. Je mu jedno, či budeme v spomínaných teplákoch, alebo v pekných šatách, je mu jedno, či príde do upratanej obývačky alebo neupratanej detskej izby. Podstatné pre neho je, kým sme a kým sme ochotní byť. Jeho zámerom je, aby sme mali upratané vo svojom

vnútri. Dokonca prichádza preto, aby nám s tým upratovaním pomohol. Vlastne ešte presnejšie, aby sme mu len dovolili upratať, stačí, keď sa budeme pozeráť. Ten, ktorého príchod na Vianoce očakávame je teda zvláštna návšteva. Iná, ako akékoľvek, ktoré sme doposiaľ hostili. Ja nám ale prajem, aby sme dokázali Jeho – Kristov príchod oceniť, porozumieť mu, ale hlavne – ako sa na ohlásenú návštevu patrí – aby sme ho vpustili do vnútra svojich životov a nenechávali ho postávať niekde vonku.

Tematické vianočné vystúpenie FS Vepor.

Na podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle vystúpil spevácky zbor BJB pod vedením Pavla Ostricu.

Mgr. Michal Šinko, kazateľ Bratskej jednoty baptistov

Vážená pani starostka, vážení páni farári, vážení prítomní. Čo nám najčastejšie príde na myseľ, keď sa povie Vianoce, alebo s čím sa nám predovšetkým spájajú? V detskom veku sa nám asi najčastejšie spájajú s darčekom, stromčekom, prázdninami, ak sa podarí, tak aj so snehom. Ak máte deti, vidíte, ako sa na toto bezstarostne tešia. V dospelom veku sa nám možno spájajú so starosťami okolo zabezpečenia Vianoc. Hlavne ten posledný týždeň je dosť hektický. Nákupy, upratovanie, pečenie, varenie, aby sme potom mohli mať na to krátke obdobie pokoj, pohodu so svojou rodinou, aby sme mohli spoločne prežiť radosť, akú bežne v takej miere nezažívame, a potom sa znova vraciame do nášho bežného kolobehu. Ale dívali sme sa nie-

kedy na Vianoce ako na obdobie zmeny alebo príležitosti k zmene? Aj tento aspekt v sebe silno nesú najkrajšie sviatky roka. V narodení Pána Ježiša Krista prišla na tento svet zmena. Vidíme ju napríklad v tom, že dejiny delíme na obdobie pred Kristom a po narodení Krista. Aj roky nášho života počítame s ohľadom na Krista a každý rok sa toto číslo mení do plusu, pribúda. Naša každoročná zmena. Ale tá podstatná zmena prišla v tom, kto sa narodil a prečo sa narodil. Boh sa stal človekom, aby človek mohol prežiť obrovskú zmenu. Boh sa stal človekom, aby zmenil človeka a tým aj tento svet. To sa nikdy predtým nestalo. Znamenalo to, že svet už nebude taký istý. Bude iný, zmenený. Máme však pocit, že sa dnes svet mení k lepšiemu? Ak

sledujeme spoločenské dianie, nielen u nás, ale aj vo svete, asi nemáme dojem pozitívnej zmeny. Ak sa však pozrieme do histórie, tak môžeme povedať, že mnoho vecí, ktoré dnes považujeme za normálne, ako moderné školstvo, sociálny systém, starostlivosť o osamelých, starších, vdovy, starostlivosť o sirotu, alebo o deti, o ktoré sa rodičia nechcú alebo nemôžu starať, má základ v tom, ako Boh zmenil ľudí, ktorí potom menili pomery v spoločnosti. Kľúčom k tejto zmene bola viera. Viera v to, že tento Boh, ktorý sa narodil ako dieťa, v dospelosti človeku ukázal, ako má žiť, a nakoniec zomrel na kríži preto, aby zmieril človeka s Bohom, aby s ním mohol mať vzťah. Mať vzťah s Ježišom neznamená mať o ňom vedomosť, ale žiť každý deň pod-

ľa toho, ako tu on žil. Toto sa však nedá bez zmeny, ktorá sa musí udiať v človeku, bez skutočnej viery, ktorá mení srdce aj život. Ak sa nám dnes zdá, že niečo v tomto svete nie je v poriadku, potrebujeme si v prvom rade položiť otázku: Aký je môj vzťah k tomuto Bohu? Mám vieru v neho? Som touto vierou menený tak, že môžem meniť svet okolo seba k lepšiemu? Mojm priáním je, aby aj tieto Vianoce, na ktoré sa pripravujeme, boli pre každého z nás podnetom k zmene v našich životoch. Podnetom, k hlbšiemu uvedomeniu si, prečo sú tu Vianoce, a aký môžu mať vplyv na náš každodenný život, nielen na toto krátke obdobie roka.

(Pokračovanie na 3. strane)

Na tradičnom adventnom podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle vystúpil aj DFS Zornička a mužská spevácka skupina FS Vepor.

Mgr. Marián Tomašov, katolícky farár

Vážená pani starostka, brat farár ev. cirkvi, brat kazateľ baptistov, milé dámy, vážení páni! Prežívame opäť obdobie, keď sme si akýsi bližší. Organizujú sa mnohé charitatívne zbierky, pripravujú rozličné kultúrne a duchovné akcie, usporadúvajú sa benefičné koncerty, folklórne podujatia, začíname spievať koledy. A toto je znamenie, že onedlho sú tu Vianoce. Pred krátkym časom sme tu mali sviatok svätého Mikuláša. Myslím si, že tu nebolo dieťaťa, ktoré by nebolo dostalo od neho darček – sladkosť či hračku. A dnes chcem spomenúť práve jeden príbeh, možno nie všetkým známy, zo života tohto úžasného človeka, ktorý ovplyvnil ľudstvo. Keďže si jeho skutky – štedrosti, lásky a nezištnosti pri-

pomíname v rôznych podobách už skoro tisíc sedemsto rokov. V meste Myra, kde bol Mikuláš biskupom, nastal po značnom suchu veľký hlad. Vtedy náhodou v neďalekom prístave zakotvila loď z Alexandrie s obilím. Námorníci však nechceli predať ani vrece, lebo sa báli trestu, ak nedovezu na miesto určenia celý náklad. Biskup Mikuláš prosil úpenlivo lodníkov, aby dali časť nákladu hladujúcim. Oni sa však zdráhali a báli. Biskup naliehal a sľúbil im, že množstvo obilia na lodi sa nezmenší. Nechápali, no napokon námorníci predsa časť obilia len dali a odplavili sa do cieľa určenia. Keď sa doplavili do Konštantínopolu, zistili, že nič z nákladu im nechýba a obilie, ktoré Mikuláš rozdal hladujúcim, vystalo ešte

na ďalšie dva roky, a aj na zasiatie novej úrody. Toľko jeho príbeh.

Svätý Mikuláš je príkladom obetavej lásky, štedrosti k blížnemu a milosrdného prístupu k druhému človeku. A o tomto sú bližiace sa sviatky Vianoc. Aj keby ľudia odplatili každé dobré slovo posmechom a každý kúsok chleba kameňom, Boh sa odmení za všetko tým najvzácnejším a najlepším spôsobom, t.j. svojou láskou. Sviatky Vianoc sú o tom, kedy nezištná láska Boha sa stala skutočnosťou. Boh ukázal človeku seba v tele ako Lásku, Obetu. Už po dve tisícročia tento príklad Boha, a ďalších kresťanov ako bol Mikuláš, si pripomína ľudská história. V tomto období Vianoc sme si ľudia akosi bližší. Dokážeme akosi ľahšie

natiehnúť ruku, darovať niečo zo seba, byť jeden k druhému milší. Nezáleží na národnosti, farbe pleti, náboženstve. Človek sa dokáže obetovať pre iného, darovať niečo zo seba. Prejaviť štedrosť, lásku. Chcem nám všetkým popriať krásne a milostiplné Vianočné sviatky, aby sme si boli z roka na rok bližší, štedrejší, dokázali obetovať sa jeden pre druhého. Nech láska naplní naše vzťahy, nech si dokážeme nie len pomôcť, ale aj odpustiť. Nech všetky krivdy a sváry budú odpustené, tak ako nám Boh odpustil vo svojom Synovi Ježišovi Kristovi. Prajem Vám všetkým, drahí Klenovčania, milostiplné a pokojné Vianočné sviatky. Šťastný a úspešný nový rok 2025!

Mikuláš Klenovec ani tohto roku neobišiel

Tak ako aj po minulé roky, ani tento rok Mikuláš neobišiel Klenovec. V piatok 6. decembra popoludní s košiarom plným sladkostí zavítal do kultúrneho domu, kde ho deti aj s rodičmi túžobne čakali. Keď spolu s anjelom, ktorý akciu aj moderoval, privolali Mikuláša s čertom, tak začal program, v ktorom účinkovali deti zo ZŠ s MŠ V. Mináča, Špeciálnej základnej školy v Klenovci a DFS Zornička z Klenovca. Keď deti Mikulášovi pekne zaspievali koledy a zavinšovali, dostali od neho sladkú odmenu. To bolo radosti... Domov odišli s

úsmevom na tváričkách. Keď Mikuláš v Klenovci porozdával z košíka všetky sladkosti a za-

pálil na námestí stromček, pokračoval vo svojej ceste ďalej robiť radosť iným deťom. A my

musíme len veriť, že o rok príde do Klenovca znova...

Jaroslav Zvara

Na stretnutí s Mikulášom zaspievali a zatancovali žiaci ZŠ s MŠ a Špeciálnej základnej školy.

Nesľubovala som nemožné

Nesľubujem nemožné, ale jedno sľúbiť viem : ulicami Klenovca, často chodiť budem Tak znel slogan, s ktorým som pred dvomi rokmi vstúpila do nového, pre mňa neznámeho sveta. Nie s ambíciou vládnúť, ale snahou spájať a pomáhať budovať a zlepšovať život všetkých Klenovčanov. Rok je príliš krátka doba na bilancovanie. Dva roky vo funkcii sú tým správnym časom na oboznámenie vás, všetkých spoluobčanov, s tým, čo sa nám spolu podarilo vybudovať. Ulicami Klenovca totiž nielen chodím, ale všemožne sa snažím prikladať ruku k dielu aj osobne. Či už pri zveľaďovaní verejných priestranstiev alebo akciách organizovaných obcou. A snažím sa byť všade tam, kde sa vyskytne problém a hľadám riešenie. Zoznam, čo všetko sa nám počas dvoch rokov spoločne podarilo by bol dlhý, spomeniem aspoň jeho časť.

Zrekonštruovali sa studne, opravili sa schody na Ul. Červenej armády a vybudovalo sa detské ihrisko v Pasiečke. Ukončili sa práce na vodovode na Ul. kpt. Nálepku a tiež rekonštrukciu kultúrneho domu. V dome služieb prebehla čiastočná rekonštrukcia, ktorá umožnila, aby pribudol ďalší nájomný priestor a v rámci toho sa zrekonštruovalo aj sociálne zariadenie. Rekonštrukciou prešlo aj sociálne zariadenie a kuchynka v zdravotnom stredisku. Opravil sa komín naklube dôchodcov a urobilo zábradlie na Partizánskej ulici. Ukončila sa rekonštrukcia hasičskej zbrojnice,

rozšíril sa kamerový systém a prebehla výmena okien na hoteli Vepor. Opravila sa kanalizácia pri roľníckom družstve aj kanalizácie pri kultúrnom dome, s ktorou boli dlhé roky veľké problémy.

Vybudovala sa skalka pri obecnom úrade, opravila sa cesta v Novej štvrti a priebežne prebieha oprava výtlkov. Dali sa zhotoviť nové predajné stánky, opravil sa plot pri kolešni a rozhľadňa dostala nový náter. Momentálne prebieha rekonštrukcia strechy telocvične v základnej škole.

K tradičným kultúrno-spoločenským akciám pribudli nové a som

rada, že boli veľmi pozitívne prijaté -vianočné trhy, zabíjačka aj Klenfest (tu sa chcem poďakovať organizátorom hudobného festivalu, že napriek dlhšiemu posunu akcie nám nenavýšili náklady za WC a tribúnu). Podarilo sa tiež zabezpečiť časť finančných prostriedkov na obnovu kúpaliska. V rámci výzvy Slovenskej agentúry životného prostredia Obnov dom mini sme sa stali najúspešnejšou obcou v rámci celej SR. Vynaložila som veľmi veľa úsilia na vrátenie bankomatu do obce, sama by som neverila, že je to hádam nemožné, no nevzdávam sa a budem sa o to stále pokúšať.

Akcie a práce, ktoré sú viditeľné, sú len časťou aktivít a úloh, na ktorých som sa podieľala. Svadby, pohreby, udalosti na ktorých sa starostka zúčastňuje v obci i mimo obce, patria tiež do mojej kompetencie. Aktivít a povinností, ktoré nie sú viditeľné a ovplyvňujú fungovanie obce je však omnoho viac. Sú za tým hodiny a dni jednaní, zabezpečovania, obstarávania a aktivít spojených so spolupracou s rôznymi inštitúciami nielen v

rámci obce, ale aj vyššieho územného celku. Nevyhýbam sa ani jednaniam a stretnutiam na štátnej úrovni, kde získavam skúsenosti a kontakty a pomoc pre našu obec.

Sú predtým mnou dva roky. Dva roky na to, aby som sa pokúsila naplniť čo najviac z toho, s čím som išla do volieb. Človek sám, však nič nezmože.

Nič z toho, čo som sľúbila, nie je možné bez vzájomnej spolupráce, súdržnosti a pomoci. Ani tie najlepšie úmysly a snahu nie je možné uskutočniť, ak sa nebudeme navzájom podporovať a robiť pre obec všetko pre to, aby napredovala a aby sa nám všetkým bez rozdielu žilo lepšie a spokojnejšie. Napriek všetkým povinnostiam a starostiam, som sa vo funkcii starostky našla. Páči sa mi práca starostky, páči sa mi pomáhať ľuďom, zlepšovať kvalitu života v našej obci a neľutujem ani jednú chvíľu, ktorú som venovala môjmu poslaniu.

Stále si stojím za svojimi slovami, že som tu hlavne pre našich občanov.

Katarína Pribilincová

Biela pastelka nie je len zbierkou Symbol nádeje

Biela pastelka je jednou z najvýznamnejších charitatívnych zbierok na Slovensku. Organizuje ju Únia

nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ÚNSS), aby podporila ľudí so zrakovým postihnutím. Tento

rok si pripomíname už XX. ročník zbierky, ktorá sa stala symbolom solidarity a pomoci. Biela pastelka symbolizuje svet, ktorý nevidiacim a slabozrakým často uniká. Pastelka dokáže nakresliť čokoľvek, aj to, čo si nedokážeme predstaviť. Rovnako aj táto zbierka pomáha

vytvárať nové možnosti pre tých, ktorí ich potrebujú najviac. Výťažok zo zbierky smeruje na dôležité aktivity, ako je špecializované poradenstvo, výučba Braillova písma, nácvik sebaobsluhy či orientácie v priestore.

Naša základná škola patrí ku školám, ktorým svet nevidiacich nie je ľahostajný. A tak ste mohli 20. septembra v uliciach obce stretnúť tím dobrovoľníkov, žiakov 7.A triedy základnej školy, Bielej pastelky spolu s pani Elenou Antalovou, členkou Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. S výnosom z tejto charitatívnej zbierky 276 € vďaka všetkým, ktorí sa do zbierky zapojili, sme sa umiestnili na druhom mieste v okrese. Ďakujeme! Pomoc slabozrakým a nevidiacim nie je len o financiách. Je to aj o šírení povedomia a empatie. Biela pastelka nás všetkých spája a pripomína nám, že aj malá pomoc môže zmeniť život. Podpora tejto zbierky je prejavom ľudskosti, ktorú v dnešnom svete tak veľmi potrebujeme.

ZŠ Klenovec

Za organizáciu zbierky Biela pastelka patrí poďakovanie žiakom 6.A triedy ZŠ s MŠ a pani Elene Antalovej.

Ihrisko v Pasiečke

Klenovské deti sa dočkali nového Detského ihriska pre každé dieťa. To vzniklo vďaka modernizácii existujúcej športovej a hernej plochy na Ulici Pasiečka.

Aktivita zameraná na vytvorenie priestoru na podporu socializácie a inklúzie detí formou detského ihriska sa zrealizovala vďaka finančnej podpore Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Deti majú k dispozícii šesť nových herných prvkov: zemnú trampolínu,

hojdačku s hniezdovým sedením, edukatívny panel, vežovú zostavu so šmykačkou, fit dráhu a lanovku. Súčasťou ihriska je naďalej aj trávnatá plocha pre futbal.

Po funkčnej stránke už deťom okrem počasia nič nebráni vo využívaní ihriska, ale z estetického hľadiska bude kvôli vykonaným zemným prácam na jar potrebné v niektorých častiach ešte obnoviť zatrávnenie.

Michal Piš

Slávnostné otvorenie nového detského ihriska v časti Pasiečka.

Program Zdravé starnutie organizované cirkevným zborom ECAV bolo zamerané na seniorov obce.

Zdravé starnutie

V nedeľu 24. novembra sa v odpoľudňajších hodinách uskutočnilo stretnutie pod názvom „Zdravé starnutie“. Táto aktivita bola súčasťou celoročného zamerania sa cirkevného zboru na našich seniorov. Zvlášť u tejto skupiny ľudí si uvedomujeme, že zachovanie ich pohybu je jednou z kľúčových aktivít pre udržanie ich mobility, a teda aj ich aktívneho života v rôznych spoločenstvách alebo prirodzených susedských vzťahoch. Preto aj nedeľné odpoľudnie bolo venované ukázkam cvikov, ktoré si seniori osvojovali, aby aj v domácom prostredí mohli pracovať na posilnení svojho svalstva a rozhybaní tela. Súčasťou programu boli aj ukážky polohovania čiastočne imobilných ľudí, ktorých vieme, že vo svojej obci máme. K precvičovaniu dostali účastníci aj pomôcky – overball lopty a gumené posilňo-

vacie stuhý – ktoré si vzali i domov, aby v pravidelnom cvičení mohli pokračovať. Celými ukázkami nás sprevádzali naše sestry – fyzioterapeutky – Jana Klimová a Zuzana Moncoľová. Naše poďakovanie patrí im, ako aj obci Klenovec za poskytnutie priestorov kultúrneho domu k realizácii podujatia. Za zmienku iste stojí aj fakt, že cirkevný zbor realizoval už skôr aj kúpu kompenzačných zdravotných pomôcok. V prvej fáze boli zakúpené antidekubitárne matrace, kyslíkové koncentrátory, mobilný vozík do sprchy a rôzne jednorazové hygienické pomôcky pre ležiacich pacientov. Tieto pomôcky tak rozširujú doposiaľ poskytovanú pomoc vo forme zapožičiavania elektrických polohovateľných postelí. Túto pomoc mienime ďalej rozširovať a veríme, že tak poslouží ľuďom našej obce.

Roman Roskoš

Revitalizácia okolia zborového domu

V mesiaci október sme sa v našom zbore pustili do realizácie nápadu revitalizovať okolie zborového domu. Úzke pásy zelene totiž nemali dostatočný pôdny podklad pre rast tráv a jediné, čo sa uchytilo, bola burina. V rámci uľahčenia starostlivosti o tieto plochy sme sa preto rozhodli o revitalizáciu, ktorá zahŕňala vytrhnutie dovtedy rastúcich drevín, ktoré boli prerastené, ale aj vytrhnutie koreňov po už skôr vypílených okrasných drevinách. Následne bola odstránená vrchná časť pôdy s koreňmi burín a vykopané i mnohé kamene. Tie boli

umyté a poslúžili neskôr ako doplnková dekorácia, ale aj zaťaženie netkanej textílie, ktorá má zabrániť ďalšiemu rastu nežiaducej zelene. Textília je zasypaná tzv. dunajským štrkom a na vhodnejšie miesta boli vysadené nové dreviny. Myšlienka, s ktorou prišli samotní členovia zboru bola realizovaná za pomoci viacerých bratov a sestier, ktorí poslúžili nielen svojou vlastnou silou, ale i technikou, ktorá bola pri čistení a navážaní štrku potrebná. Aj touto cestou im ďakujeme, nech Pán požehná vykonané dielo.

Roman Roskoš

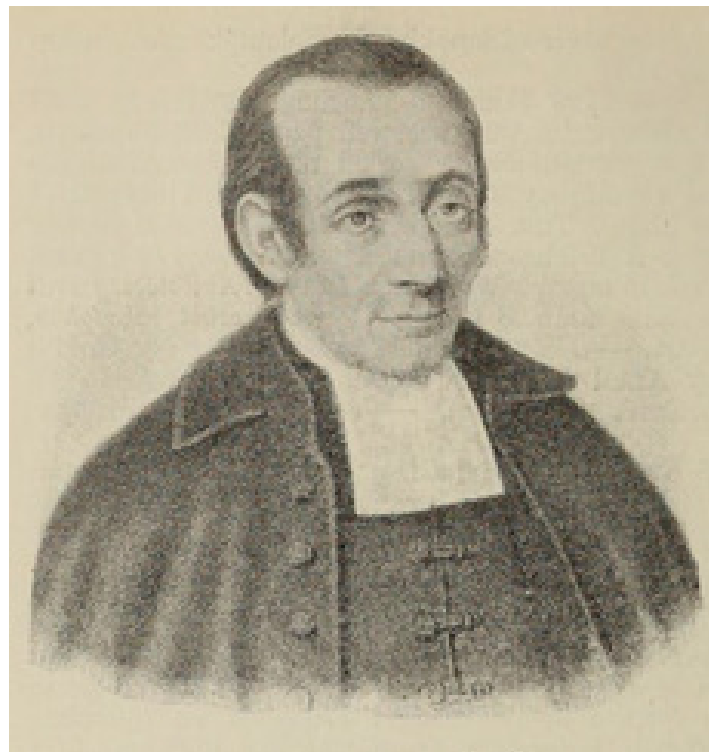
Zrevitalizované okolie cirkevného zborového domu ECAV.

Rodná hruda Ladislava Bartholomeidesa

„Neviem akou l'úbeznosťou púta všetkých rodná hruda, keď ani z tých nepamätných na ňu nikto nezabúda.“

Ladislav Bartholomeides sa narodil 16. novembra 1754 v Klenovci. Patril do štvrtej generácie kňazov a učiteľov Bartholomeidesovcov. Jeho prastarý otec Jonáš prišiel do Klenovca v roku 1686. Najprv tu pôsobil ako farár a neskôr aj ako senior. V jeho šľapajach šiel aj jeho syn Ján, starý otec Ladislava Bartholomeidesa, ktorý najskôr pomáhal svojmu otcovi ako kaplán. Neskôr odišiel za farára do Vyšnej Pokoradze, aby sa napokon vrátil naspäť do svojho rodiska. Počas života si získal všeobecnú úctu a ku koncu života bol na širokom okolí známy ako „pán senior“. Po jeho smrti uvoľnené miesto na klenovskej fare získal jeho syn a Ladislavov otec, Daniel, ktorý tu pôsobil až do roku 1770. V dôsledku protireformačných tlakov sa utiahol do súkromia. Napokon predsa zostal v službách evanjelickej cirkvi, keď pôsobil až do svojej smrti ako farár v Kraskove. Matka Ladislava Bartholomeidesa, Alžbeta, pochádzala z významného šľachtického rodu Kubíniouvcov, a tak vyrastal, na tú dobu vo významnom prostredí vyššej spoločenskej vrstvy. Ranné detstvo Ladislava Bartholomeidesa poznačili rôzne choroby. Bol telesne slabý, ale od mala veľmi vnímavý, a tak si ho obľúbil aj jeho prvý učiteľ Ján Fröhlich, rektor klenovskej cirkevnej školy. Naučil ho čítať, písať, gramatiku, počty a zásady evanjelického náboženstva. Ako trinásťročný opustil rodný Klenovec a odišiel na štúdiá do vyšších škôl. V januári 1772 do Dobšinej a v októbri 1772 do Kežmarku. Po piatich rokoch nasledoval svojho kežmarského učiteľa Jozefa Bencúra do Prešporku. Tu sa mu však nedarilo a po niekoľkých týždňoch sa vrátil k rodičom, ktorí v tom čase už bývali v Kraskove. Toto obdobie bolo poznačené beznádejou a chorobami. Pomocnú ruku mu

podali príbuzní Kubíniouvcov. Stal sa súkromným učiteľom svojho bratranca Antona Kubíniho v Hnúšti. Neskôr suploval ťažko chorého učiteľa v Rimavskej Bani. Významné pre neho bolo pozvanie za riadneho profesora nemeckého jazyka do Oždian. V skutočnosti však nemčinu nevyučoval, ale bol ustanovený za kantora na maďarskej škole. Získal tu síce

priateľov, ale maďarčina mu robila problémy, a tak uvažoval o štúdiu v zahraničí. Kým sa mu podarilo získať pas, žil u rodičov v Kraskove a neskôr v Nižnom Skálniku, kde si popri učiteľských povinnostiach krátil čas prácou s archívnymi dokumentami.

V auguste roku 1781 začal študovať na univerzite vo Wittenbergu, kde sa stretol s viacerými študentmi zo Slovenska, medzi inými aj s Matejom Holkom, synom farára z Malohontu. Spolu rozoberali problémy rodného kraja. Tu sa začal zaoberať aj problematikou vplyvu Čechov na dejiny Malohontu. Výsledkom jeho bádania bola

po latinsky napísaná dizertačná práca Historická rozprava o malohontských Čechoch v minulosti a súčasnosti. Vyšla v roku 1783 ako jeho prvé tlačou vydané dielo. Financoval ju zo štipendia určeného na cestovanie po Nemecku. V tom istom roku pre nedostatok finančných prostriedkov musel po troch semestroch ukončiť štúdium a Wittenberg opustiť. Vrátil sa do

sy niektorých obcí, medzi ktorými významné miesto patrí rodnému Klenovcu, ktorý označil za najväčšiu a najľudnatejšiu dedinu nielen v Malohonte, ale aj v celej stolici. Podľa jeho zápisov mal Klenovec 298 domov a žilo tu 2 609 obyvateľov, z ktorých 80 malo zemiansky pôvod. Za najväčších zemepánov považoval Kubíniouvcov. Obyvatelia slovenskej národnosti boli sčasti sedliaci a roľníci, sčasti remeselníci, z ktorých väčšina sa zaoberala výrobou súkna. Klenovec vynikal veľkosťou a vo svojom na lesy bohatom chotári mal toľko salašov, stodôl a stajní, že by mohli spolu vytvoriť druhý Klenovec. Uvádzal tiež, že Klenovčania boli väčšinou evanjelici augsburského vierovyznania, ktorí v 16. storočí patrili do cirkevného zboru v Hnúšti, ale začiatkom 17. storočia sa osamostatnili. Kostol a ďalšie cirkevné budovy mali priestranné a v 18. storočí aj obnovené.

Začiatkom 19. storočia museli kvôli veľkému počtu detí zamestnávať dvoch učiteľov. Jediná zachovaná beletristická práca Ladislava Bartholomeidesa je Rozhovor Jozefa II. s Matejom Korvínom v kráľovstve mŕtvych. Pri koncipovaní historického rozprávania, týkajúceho sa uhorských panovníkov, mu nešlo len o edukatívnosť, ale aj o pútavosť, čomu zodpovedá aj forma dialógu. Ladislav Bartholomeides svoje práce písal najmä po latincky, ale učebnice sa snažil písať ľudu zrozumiteľnou rečou, čo bola v tom čase slovakizovaná čeština. Vytvoril tiež atlas pre školskú mládež, mapy Gemera, Štítnickej doliny a niekoľkých jaskýň. Väčšinu diel vytvoril z vlastných prostriedkov. Za jeho neúnavnú a všestrannú činnosť mu právom patrí významné miesto v zozname osobností Klenovca, regiónu i Slovenska. **Blažena Hrušková**

mov.

Po krátkom pôsobení v Čečejuvciach a v Ratkovej sa v roku 1783 stal farárom v Ochtinej, kde žil až do svojej smrti 18. apríla 1825. Tu sa venoval nielen kňazskej, ale aj vedeckej či osvetovej práci. Predmetom jeho záujmu ostala oblasť Malohontu. Svoje prvé dielo doplnil a v druhom vydaní publikoval pod názvom Rozprava o Čechoch v Malohonte.

Najvýznamnejším dielom Ladislava Bartholomeidesa boli Historické, geografické a štatistické poznámky o Gemerskej stolici, ktoré vydával v Levoči v rokoch 1806 – 1808. Zamerl sa na miestopi-

Účastníci spomienkovej slávnosti osobnosť Klenovca venovanej výročiu narodenia nášho významného rodáka L. Bartholomeidesa.

270 rokov od narodenia Ladislava Bartholomeidesa

S ohňom v srdci

V nedeľu 17. novembra sa uskutočnil už druhý ročník spomienok na významné osobnosti Klenovca s príznačným názvom S ohňom v srdci. Po Pavlovi Šramkovi, ktorého výročie narodenia sme si pripomenuli v

minulom roku, sme do galérie osobností uviedli nášho rodáka, evanjelického kňaza, ale aj významného slovenského vedca, vlastivedného pracovníka, pedagóga, historika, geografa, prírodovedca, osvietenca a

národného buditeľa Ladislava Bartholomeidesa. Podujatie venované tomuto velikánovi pripravili Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Klenovci, obec Klenovec a Gemersko – malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote. Realizované bolo v rámci projektu Čarovná studnička s podporou Fondu na podporu umenia.

Spomienková slávnosť Osobnosť Klenovca začala slávnostnými Službami Božími, na ktorých. Roman Roskoš, farár evanjelickej cirkvi augsburského vyznania vyzdvihol význam osobnosti Ladislava Bartholomeidesa. Podujatie pokračovalo v priestoroch kultúrneho domu odbornými prednáškami, ktorých spoločným menovateľom bolo pripomenutie si 270. výročia narodenia tejto výnimočnej osobnosti. So svojimi príspevkami vystúpili pedagogičky Monika Koncošová a Blažena Hrušková. Túto časť podujatia obohatila aj Iveta Krnáčová, knihovnička z oddelenia dokumentácie a správ zbierok Gemersko – malohontského múzea v Rimavskej Sobote. V kultúrnom programe vystúpili členky ženskej speváckej skupiny Folklórneho súboru Vepor Klenovec.

Novoročná pieseň

„Nový rok k nám zase príšou
bez nazdania,
dajmo sa mi šici ľudie do
spievania,
vitaj, vitaj, Nový roku, Nový
roku
a poprosmo Pána Boha o
dobrotu.
Ponajprve prajemo vám dobrô
ráno,
ako zviemo šo je pre nás
nachystanô,
hriatô, víno, aj pálenô nám
neškodí,

nak len Pán Boh hriešnych ľudí
vyslobodí.
Prajemo vám starie mamky
teľko zdravia,
žebý vás len kašeľ dusiv bez
prestania,
žebý ste vy len pri peci
sedávali
a do nás sa mladých ľudí
nestarali.“

Aby sa nezabudlo...

Od tragického Silvestra 1944, ktorý poznačil mnohé rodiny z Klenovca, uplynulo už 80 rokov. Utrpenie, strach, zmrzačenie aj smrť Klenovčanov sa od toho dňa spája s menom, ktoré by nikdy nemalo byť zabudnuté, ktoré by malo byť výkričníkom pre budúce generácie. Veliteľ partizánskej čaty npor. Antek (civilné meno Antonín Vazač), zradil svojich spolubojovníkov, členov ilegálneho hnutia aj organizátorov a spolupracovníkov povstania. Stal sa katom tých, ktorí mu dôverovali, ktorí ho počas ťažkých mesiacov po potlačení SNP ukrývali a živili.

Na rozhraní noci a dňa, 31.12.1944, sa Klenovčania zobúdali na krik fašistických vojakov a so strachom o holé životy. O 4.00 hodine ráno zaistili fašisti celé predstavenstvo obce a postupne nahnali na námestie všetkých obyvateľov. Deti a ženy oddelili od mužov a zavreli v obecnom dome a kostole, mužov v kultúrnom dome. Podvod s potvrdzovaním legitimácií fašistom vyšiel. Zachránili sa len tí, ktorí prezieravo ostali ukrytí hlboko v horách. Keď fašisti začali vyvolávať mená vedúcich ilegálneho hnutia a povstania Jána Repáša, Jána Majerského a Anny Englerovej, ľudia pochopili, že niekto ich zradil. Potvrdilo sa to ešte v ten deň, keď po boku nemeckých dôstojníkov, už v nemeckej uniforme, začal Antek zo zaistených obyvateľov nastúpených na námestí pod dohľadom pušiek a guľometov vyberať partizánov a tých, ktorí im pomáhali. Asi 38 oddelili, zavreli, vypočúvali a mučili v hostinci. Fašisti urobili raziu aj na vrchoch. Ešte pred svitaním obkľúčili kolešne a všetkých, ktorí nestihli utiecť

hlbšie do hôr, nahnali na Ráztočné. Časť zaistených, ktorých sústredili na Chorepe, presunuli do Klenovca. Hneď ráno zapálili usadlosť Michala Lichanca, kde bol evakuovaný ONV, dom Eugena Mrázika, ktorý ukrýval ťažko raneného partizána, aj chatu v Tepličnom, kde bolo sídlo partizánskej jednotky. Zaistených z okolia Ráztočného zatvorili v chlievoch a senníkoch Rimamuránskej spoločnosti.

1. januára 1945 označil Antek na Ráztočnom ďalších 11 mužov - našich aj zahraničných partizánov a zakladateľov ilegálnej organizácie J. Štefánika a J. Kačániho. Antek prezradil aj úkryt zakopaných zbraní, ktorých vraj bolo za tri vozy. Z kolešní na vrchoch brali fašisti všetko, čo im prišlo pod ruky - osobné veci, potraviny aj hospodárske zvieratá. Razia bola na Laze, Poľane, Babinej a príľahlých kopcoch. Ženy s deťmi prepustili už prvý deň. Mužov od 14 do 50 rokov po troch dňoch rozdelili do troch skupín a okamžite vyslali kopat' a stavať opevnenia v Tisovci, Hačave a povyše Klenovca. Zaobchádzalo sa s nimi ako s partizánmi,

spávali v kultúrnom dome, neskôr im pod podmienkou, že neutečú, dovolili spať doma. Pred presunom ustupujúcich Nemcov dostali na zbalenie pár hodín voľno, vďaka čomu sa mnohým podarilo utiecť. Zaistených, ktorých Antek označil za vodcov, partizánov a ich napomáhačov odviekli do väzenia v Banskej Bystrici, koncentračného tábora v Seredi a Mauthausene.

Kolenkáš, Ondrej Brndiar, JánB-restovský, Ondrej Štefánik, Július Čajko, Zuzana Čajková, Pavel Cibula, Ján Kováč, Ján Chudíc, Ján Macko, Ján Nociar - ktovie, čo cítili, keď si uvedomili blízkosť zrady, mučenia a smrti.

Ján Štefánik a Ján Kačáni boli mučení, zastrelení a nájdení v masovom hrobe pri Trenčíne. Z koncentrákov sa nevrátili Ján Brndiar st., Ján Láska, Ondrej Brndiar,

Dom Mrázikovcov, kde ukrývali zraneného partizána Lautasa. Počas Silvestra 1944 bol dom vypálený.

Väčšina z nich boli Klenovčania:

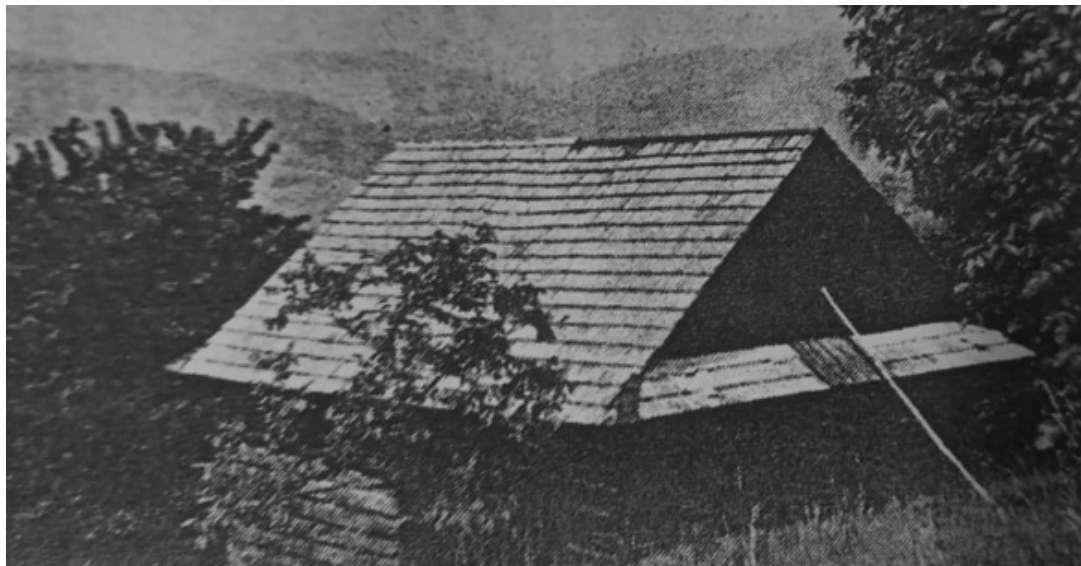
Ján Štefánik, Ján Kačáni, Ján Brndiar, Ján Brndiar ml., Pavel Grlický, Ondrej Hruška, Ján Šága, Ján Mináč st., Vladimír Mináč, Zuzana Mináčová, Ján Štefánik ml., Juraj Majorský, Pavel Pauko, Ján Antal, Ján Koniar, Ondrej Bráďňanský, Ján Bálint, Štefan Grendel', František Zvozil, Imrich Áč, Pavel Hámoš, Daniel Láska, Ján Bejtíc, Ján Blaho, Ondrej Jakabčic, Ján

Ondrej Jakabčic, Ján Bálint, Ján Moncoľ a Pavel Ďuriš. Pavel Lichanec zomrel po návrate domov. Tí, čo prežili, sa vracali vycivení na kosť s podlomeným fyzickým a psychickým zdravím. Piatich občanov po ústupe Nemcov roztrhali míny, štyria ostali zmrzačení bez nôh. Osudné dni zachytil vo svojom prvom románe Smrť chodí po horách náš rodák, spisovateľ Vladimír Mináč, ktorý bol jedným z tých, ktorého Antek odsúdil na smrť a ktorému sa podarilo vrátiť z koncentračného tábora. Podľa románu bol v roku 1979 natočený rovnomený film.

V každom z nás je dobro aj zlo, najväčším zlom je obetovať iných pre vlastné záujmy. Sebeckto, znevažovanie a odsudzovanie z akýchkoľvek dôvodov, rozdeľuje a prináša zlo v tej najhoršej podobe - život človeka prestáva mať cenu. Je na každom z nás, či zlo preváži nad dobrom, či dokážeme načúvať iným. Či dokážeme mocným sveta povedať nie a zastaviť ich nezmyselné vojny.

Stačí málo, začať od seba - šíriť dobro.

Eva Biela

Kolešňa nad Klenovcom, v ktorej partizáni ukrývali zbrane.

Vianoce našich predkov v Klenovci

Na Štedrý deň skoro ráno chodili muži po susedoch vinšovať, aby do domu neprišla prvá žena. Bolo by to nešťastím pre celú rodinu. V tento deň sa z domu nič nepožičiavalo a požičané sa muselo vrátiť ešte do tohto dňa, inak by boli po celý rok dlžní alebo by si šťastie požičali. Dobytok a hydinu chránili pred zlými silami a ako ochranný prostriedok používali cesnak. Vtlačali ho do chleba a dávali do krmu pre dobytku a hydinu. Tiež urobili kríže na dvere stajne i domu. Pri chovaní a čistení dobytka boli ti-

cho, aby im nezariekli. Aké bolo v ten deň počasie, také malo byť aj v nastávajúcom roku: tmavé nebo veštilo plné stodoly a dobrú úrodu jablák, veľké množstvo hviezd predpovedalo veľa hydiny a kvalitnú trávu. Na obed jedli Klenovčania kyslú hríbovú polievku – „gríbe“. Vianočný stromček sa vešal na strop, na drevenú hradu. Pred večerou sa v evanjelických rodinách konali služby božie, z ktorých sa všetci ponáhľali domov. Ako sa na Štedrý večer ponáhľali domov, tak potom na jar do polí. Svetlo mohli

zapáliť, až keď sa na nebi rozžiarila prvá hviezda. Tam, kde mali v dome dievča a knôt lampy sa otočil na ňu, mala sa do roka vydať. Dievčatá v tichosti pred večerou vybehli vyniesť smeti, a na ktorej strane pes zabrechal, na tú stranu sa mala vydať. Štedrovečerný stôl musela gazdina pripraviť tak, aby už od stola nevstávala, lebo by jej kvočky nechceli sedieť na hniezde. Na stôl pod obrus vždy položili peniaz, ktorý tam ostal až do Nového roka, aby im nikdy peniaze nechýbali. Na stole boli položené aj obilniny na znak plodnosti a hojnosti a koláč, zakrútený do „váľanišky“, aby v budúcom roku nehladovali. Okolo nôh stola dávali reťaz, aby rodina držala pokope. Na stôl vždy pripravili o jednu lyžicu, tanier a pohár viac pre blízkych zosnulých, alebo pocestných. Keď bolo všetko prichystané, zasadla rodina za štedrovečerný stôl.

Pred večerou sa najstarší muž rodiny pomodlil a poďakoval za to, že si všetci spoločne mohli sadnúť k štedrovečernému stolu. Príptom

bolo hriatô. Na večeru sa podávali údené rebrá a varená klobása. Po nej bryndzové alebo makové opekance. Jedlo sa zo spoločnej misky, aby držali pokope. Omrvinky zo stola odkladali na úžitok. Počas sviatkov sa nezametalo a po sviatkoch sa omrvinky rozsiali po stromoch, aby lepšie rodili. Ku klenovským Vianociam patrili aj rómski muzikanti, ktorí večer vyhrávali a vinšovali popod okná. O polnoci chodila mládež spievať na zvoncu nábožné piesne. V niektorých rodinách si tieto zvyky uchovávajú dodnes. V dnešnej uponáhľanej dobe spríjemňujú a navodzujú neopakovateľnú atmosféru.

„Pamiatka preradostného dňa sa priblížila, keď v Betleheme, svätej zemi, Pán Boh dal svojho syna. Radujte sa, ó kresťania, chváľte Hospodina, nech v tomto dome Ježiš zavíta a v ňom požehnanie Božie previtá.“

Pri zdraví a pokoji, nech vás Boh zdržuje a slávnosť vianočnú, nech vám mnohokrát dopraje, Amen.“

Zdroj: Stanislava Zvarová

Ilustračné foto (nepochádza z Klenovca).

Vianoce – rozprávkový čas. Čas stíšenia, vzájomnej a vedomej prítomnosti blízkych. Čas naplnený láskou, porozumením, oddychom a pokojom. Keby tak trval celý rok. Podoba Vianoc sa v súčasnosti líši od tej v minulosti. Naši predkovia prežívali Vianoce hlavne na duchovnej úrovni, svätili ich a dodržiavali množstvo zvykov, ktoré v niektorých rodinách pretrvávajú dodnes. Napríklad aj bozk pod imelom, aby láska pretrvala naveky. Už teda viete o ktorej rastline bude dnes reč?

Imelo biele (Viscum album)

Hoci bozk pod imelom na Vianoce je stredoveký nórsky zvyk, našiel si miesto aj v našich tradíciách. Niekedy ľudia verili, že imelo poslali anjeli z neba a viaže sa k nemu množstvo rôznorodých mýtov a legiend. História vianočných tradícií spojených s imelom siaha až k starým Keltom a vieme o nej málo. Vieme však s istotou, že imelo je poloparazit, ktorý obsahuje liečivé, ale aj jedovaté látky a má viacero zaujímavých vlastností. A že v súčasnosti symbolizuje šťastie, hojnosť a požehnanie. Naši predkovia tiež okrem iného verili, že vetvička

Zdravie z prírody

imela zavesená v dome ochráni domácnosť od nadprirodzených síl, alebo že imelo napomáha k počatiu a lieči veľa nebezpečných chorôb. Jedna z legiend hovorí, že imelo bolo kedysi stromom, z ktorého Jozef spravil Ježiškovi kolísku. Neskôr mu z imela spravili aj kríž, na ktorom bol ukrižovaný. Imelo ľudia využívali ako liek už oddávna, nachádza sa v ňom totiž množstvo liečivých látok. Tie však môžu byť vo väčšom množstve pre organizmus jedovaté. Obsahuje glykoproteidy, bielkovinové toxíny (predovšetkým viskotoxín, ktorý sa skladá z viac než 40 aminokyselín), vodorozpustné polysacharidy, alkaloidy, cholin, acetylcholin, histamín, organické kyseliny, triterpény, fenylové zlúčeniny a množstvo ďalších látok. Pomer jednotlivých komponentov v rastline závisí od ročného obdobia a druhu hostiteľského stromu, na ktorom rastlina rastie. Na účinky imela existujú rôzne pohľady, zhoda panuje len v niektorých názoroch. Jedným z nich je, že imelo znižuje krvný tlak,

spomaľuje tep a odstraňuje usadeniny na vnútorných stenách ciev. Pokles tlaku však nastáva najskôr po týždni liečby a obyčajne sa odporúča 6-týždňová liečebná kúra. Schopnosť imela zmierňovať krvácanie sa využíva pri dlhotrvajúcej menštruácii, hemoroidoch, pri maternicovom krvácaní alebo pri krvácaní z nosa. V ľudovom liečiteľstve má imelo potenciál ako prostriedok proti bolestiam hlavy, závratom, návalom krvi do hlavy, reumatizmu, pocitom strachu, na podporu močenia a proti telesnému a duševnému preťaženiu, pri klimakteriu. Z hľadiska liečivých účinkov sa za naj-

kvalitnejšie považuje to, ktoré rastie v korunách jabloní, hlohov, dubov a borovíc. Naopak, imelo z topoľov obsahuje viac toxických látok, preto je lepšie ho nepoužívať.

POZOR! Rastlina je pri užívaní vo väčších dávkach a pri dlhodobom užívaní jedovatá. Samostatne bez lekárskej rady sa nesmie užívať.

Výluh na vnútorné použitie: 2 čajové lyžičky sušenej bylinnej zmesi zalejeme 2 dl studenej vody a po 12-hodinovom lúhovaní precedíme. Výluh pijeme ráno aj večer.

Odvar na vnútorné použitie: 1 polievkovú lyžicu bylinnej zmesi zalejeme 3 dl vriacej vody a približne 5 minút varíme a potom scedíme. Odvar pijeme trikrát denne po jedle po 80 ml. Odporúčaná maximálna denná dávka suchej vňate imela je 5 g na 300 ml vody.

Tinktúra z imela: Pôsobí ako posilňovač imunity, preto je škoda to nevyužiť. Posekané čerstvé lístky imela dajte do sklenej nádoby a zalejte kvalitným päťdesiatpercentným liehom. Môžete ho použiť ako domácu pálenku, ale i liek na obratnosť organizmu. V tom prípade nechajte lístky v liehu lúhovať osem týždňov.

L.P.

Prehliadky speváckych súborov seniorov

Dňa 10. októbra sa naša ženská spevácka skupina Klenovčanka zúčastnila prehliadky speváckych súborov seniorov „Strieborné vlny“ v Rimavskom Brezove. Prehliadku organizovalo Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote pod vedením A. Cvachovej.

Prehliadky sa zúčastnilo šesť speváckych skupín z Rimavského Brezova, Klenovca, Hnúšte, Rimavskej Soboty a Čerenčian. Súbor aj ďalších milovníkov spevu privítali členovia Klubu dôchodcov z Rimavského Brezova. Prehliadku otvoril a všetkých zúčastnených privítal starosta obce pán Šivara. Súbor vystúpili s ľudovými piesňami a básňami a nechýbali ani tance a scénky. Klenovčanka sa predstavila s piatimi ľudovými piesňami. Na záver poverená riaditeľka GMOS S. Zvarová spolu so starostom obce odovzdali vedúcim speváckych skupín ďakovný list a kvietok. Tradične, piesňou Zahuli hory, sa prehliadka ukončila. Účastníci dostali zabalený obed, ktorý sme spoločne zjedli v Klube dôchodcov v Klenovci.

Pod záštitou mesta Lučenec sa 16. októbra uskutočnil XII. ročník regionálnej prehliadky speváckych súborov pri denných centrách seniorov, na ktorú bola pozvaná aj

naša ženská spevácka skupina Klenovčanka. Prehliadku, ktorá sa konala v kine Apollo, otvorila príhovorom primátorka mesta Lučenec Alexandra Pivková. Uviedla, že úsmev, spev a objatie je to, čo nám robí dobrú náladu – pravda, ktorá platí v bežnom živote. Na prehliadke vystúpilo sedem speváckych skupín – Senior z Detvy, Rezeda z Lučenca, Háj spod Haliera z Tomášoviec, Fialôčka z Poltára, Javor z Divína, Škorec z Vidinej a naša Klenovčanka. Po prehliadke boli vedúcim skupín odovzdané kytice a darčeková taška a všetci účinkujúci boli pozvaní na spoločný obed. Bol krásny slnečný deň, cesta autobusom ubehla rýchlo či už sledovaním prírodných krás alebo družnými rozhovormi. Naše poďakovanie patrí všetkým organizátorom prehliadok, ako aj starostke obce Klenovec, ktorá finančne prispela na cestu autobusom.

L. Antalová

Spevácka skupina Klenovčanka sa v októbri zúčastnila na dvoch prehliadkach speváckych zborov seniorov.

Večer swingového tanca

Gemersko-malohontské osvetové stredisko – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja a obec Klenovec dňa 29. novembra zorganizovali v rámci projektu Umením do histórie Večer swingového tanca v Miestnom kultúrnom stredisku v Klenovci. Školy tanca sa dopoludnia

zúčastnili dve skupiny žiakov zo Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča v Klenovci, ale večer aj širšej verejnosti. Workshop viedli taneční lektori Tomáš Husár a Lucia Zvarová. Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

L. Zvarová

Svetový deň dobrosrdečnosti si v komunitnom centre spolu s deťmi pripomenuli aj spoločnou tvorbou.

Svetový deň dobrosrdečnosti

V komunitnom centre sme si 13. novembra pripomenuli Svetový deň dobrosrdečnosti. Tento deň bol vyhlásený na 3. konferencii Svetového hnutia dobrosrdečnosti v Singapure v roku 2000. Jeho podstatou je inšpirovať jednotlivcov k väčšej láskavosti a dobrosrdečnosti, prekonať hranice svojej kultúry, rasy, náboženstva a spojiť národy k vytvoreniu

lepšieho sveta. My sme sa v tento deň už od rána zamerali na šírenie dobrej nálady. Víťali sme ľudí, ktorí nás v tento deň navštívili úsmevom a milými slovami. Vysvetlili sme všetkým zúčastneným na našej spoločnej aktivite, čo je podstatou tohto sviatku. Spoločne sme vytvorili veľký plagát, na ktorý mnohí z nás prispeli napísaním vlastných slov, ktoré sa nám spájajú s pojmom dobrosrdečnosti. Veríme, že dobrosrdečných ľudí je ešte stále dosť. Ľudí, ktorí obetujú svoj čas v prospech iných, aby ich urobili šťastnými. Prajeme všetkým v tomto sviatočnom čase, nech nikomu nezmizne úsmev z pier a dobré srdce nech bije v hrudi každého človeka, potom bude náš život a svet okolo nás krajší.

Pracovníčky
komunitného centra

Škola swingového tanca bola určená nielen žiakom ZŠ, ale aj širokej verejnosti.

Medailisti Fotta aj súrodenci Fodorovci

Pre klenovský bedminton boli majstrovstvá Slovenska hráčov do 15 rokov (U15) v Rožňave 9.-10. novembra druhým vrcholom sezóny roka. Pri prvom, na jar, sme získali striebornú medailu za druhé miesto na M SR žiackych družstiev. V Rožňave nás reprezentovali Jakub Fotta a Laura Fodorová, ktorí boli v rebríčkoch na druhom, resp. prvom mieste. Hrať mohlo prvých 24 hráčov, Laura Filová z 30. miesta hrať nemohla. U chlapcov mali zásluku na prvé miesto Sokol a Bath (obaja Lokomotíva Košice). Bath však padol s Koščákcom. Jakub Fotta si s ním hravo poradil a prebojoval sa do finále so Sokolom.

Finále bolo v rézii nášho Jakuba Fottu, ktorý získal svoju PRVÚ ZLATÚ medailu vo dvojhre. Minulé dva roky ho z boja o titul vyradilo zranenie a o rok choroba.

V mixe hral Fotta celú sezónu úspešne s Chylovou z Dolného Kubína a nebolo tomu inak ani teraz – ďalšia ZLATÁ medaila pre Jakuba. Finále sa nehralo, jeden zo súperov sa zranil. Štvorhru hral Jakub s Božíkom (PBA Prešov). Boli nenasadeným párom, ktorý vyradil jednotku turnaja Sokola s Bathom! Finále bolo jednoznačné a Jakub s Božíkom si ho užívali.

Laura Fodorová sa do finále prebo-

jovala bez problémov. Tam ju čakala Liliana Šarlayová. Prvý set patril Liliane z Púchova. Chlieb sa lámal v druhom sete za stavu 16:13 pre Lauru, kedy vyhrala 22-úderovú výmenu. Set vyhrala, následne v pohode aj tretí a získala ZLATO. V párovkách mala Laura slabších partnerov, ale bronzové medaily boli úspechom. Štvorhru hrala s Terezkou Sopkovou a mix s Božíkom. Blahoželáme!

Na medzinárodný žiacki turnaj do Trenčína 23.-24. novembra cestovali z Klenovca slovenské jednotky Jakub Fotta a Laura Fodorová. Turnaja sa zúčastnili hráči z ôsmich krajín Európy. Jakub aj Laura vo dvojhrách svoje skupiny vyhrali a postúpili do svojich 16-vých pavúkov. Po dvoch výhrach sa dostali do prvej štvorky a ďalšie zápasy mali určiť, aké medaily získajú. Jakub podľahol Izraelčanovi Ashkenázimu 1:2 a musel sa uspokojiť s 3.-4. miestom. Laura hravo zdolala Maďarku Sabolcovú. V reprize finále M SR vo finále podľahla L. Šarlayovej 1:2 (21:8, 21:23, 15:21) a obsadila druhé miesto. V párových disciplínach o medailu bojoval len Jakub. S partnerkou Chylovou (D. Kubín) podľahli vo finále dvojici Sokol-Šarlayová (Košice, Púchov) a získali STRIEBORNÚ medailu!

Na medzinárodnom turnaji juniorov v Trenčíne 22.-24. novembra si za slovenskú reprezentáciu zahral aj Samuel Fodor. Žiaľ, v žiadnej disciplíne neprešiel prvým kolom: dvojhra: Fodor – Boniere (Francúzsko) 12:21,

17:21. Francúz bol neskorší víťaz turnaja. Štvorhru: Fodor, Beňovič – Boniere, Lacour 6:21, 10:21, čo znamenalo 9.-16. miesto. Mix: Fodor, Bielešová - Klíma, Mikešová (ČR) 13:21, 13:21, umiestnenie 17. – 32. miesto.

Klenovčania ukončili sezónu na majstrovstvách SR mladšieho dorastu v Kežmarku (U17) a opäť boli úspešní. O medaily sa postarali súrodenci Fodorovci. Samuel získal v dvojhre, v mixe aj štvorhre zhodne BRONZ. V dvojhre bol tretím nasadeným hráčom. Cez dvoch súperov prešiel s prehľadom, v semifinále ho zastavil Šulek (AS Trenčín), ktorý získal titul. So Samuelom hrala v mixe Eva Sárená (KBC Košice), a vo štvorhre hral so Šulekom (AS Trenčín). Laura upútala svojim ťažením v singli, v ktorom bola nenasadenou hráčkou. Preukázala svoj herný kumšt a predrala sa až do záverečného súboja o zlato. Laura vo štvrtfinále zdolala nasadenú trojku Bielešchovú (Bedminton Piešťany) v semifinále si poradila s dvojkom Osadskou (KBC Košice) až vo finále, po vyrovnanom priebehu, podľahla nasadenej jednotke Eliášekovej (CEVA Trenčín) a získala STRIEBRO.

Možné by bolo zorganizovať aj miestny turnaj. Telocvičňa ZŠ sa opravuje a my sme si zvykli na podmienky v športovej hale. Trénuje 6-12 hráčov, z toho dvaja z Hnúšte. Šiesti berú bedminton vážne a zvyšok nezáväzne. **Ivan Majorský**

Laura Fodorová a Jakub Fotta s trofejami za svoje kvalitné výkony.

Podarí sa znovuzrodenie futbalu?

Nie je ľahké nanovo budovať, čo sa už raz oficiálne ukončilo. Futbalovému klubu, ktorí založili športoví nadšenci v roku 1933, Klenovčania z radov starších nedávali dlhú životnosť. Považovali ho za výstrelok, ktorý rýchlo skončí. Klub nezanikol, naopak, do jeho radov pribúdalo čoraz viac futbalistov. Začínali skromne, hrávalo sa na jarmočísku za Majerom. Až časom sa vybudovalo ihrisko, ktoré sa rokmi modernizovalo. Zánik futbalového klubu po viacročných personálnych aj finančných problémoch urýchlila pandémia covidu. Obnoviť takmer storočnú tradíciu nebude ľahké, napriek tomu sa futbaloví nadšenci rozhodli, že to skúsia. Na prvom spoločnom výbere, ktorý sa pod záštitou starostky

obce Kataríny Pribilincovej konal 2. decembra, sa dohodli na založení futbalového oddielu a najdôležitejších cieľoch. Prvým cieľom je zaktivizovať deti a založiť tím žiakov – v roku 2025 rozbehnúť prípravu a v sezóne 2025-2026 prihlásiť detský tím do súťaže. Ak sa podarí dať dokopy aj tím dospelých, aj tento prihlásiť do súťaže. Ďalším cieľom je registrácia klubu na Slovenskom futbalovom zväze a v januári 2025 registrácia FO TJ Družstevník Klenovec. FO v spolupráci s obcou Klenovec, základnou školou s materskou školou V. Mináča, a tiež s pomocou rodičov sa podujali zorganizovať 14. marca 2025 športový deň, kde by prebiehal aj nábor detí do FO. Ďalším cieľom je obnova tradície Memoriálu Pavla

Slatinského, ktorý je naplánovaný na 17. júl 2025. Na prvom zasadnutí FO bol navrhnutý rozpočet na rok

2025 a za predsedu FO bol zvolený Michal Bavala.

FO TJ Družstevník Klenovec
spracovala Eva Biela

Generácia klenovských futbalistov, ktorí svoju futbalovú mladosť prežili počas druhej svetovej vojny.

